

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Kedden, Aprilis' 10-dikén, 1827.

Magyar Ország.

Posony Apr. 6-dikán. — A' Rende-
dek' Táblája e' hónap' 1-ső napján Kerüle-
ti ülést tartván a' Haza' nehézségei felett
tanátskozott, mellyek a' következett napon,
a' 106-dik Országos ülésben újabb fonto-
lás alá vétettek, az első Tábla pedig a' ma-
gánosoknak pénz-szövetkezéseikről a' Ren-
dektől hozzá érkezett Izenet vette fonto-
lás alá.

E' hónap' 3-dikán a' 107-dik, előbb
Elegyes Ülés tartatott, melyben a' már ed-
dig elvégzettett nehézségeket illető aláza-
tos Felírás felolvastatván a' Szentséges
Felségnek szokott módon elejibe terjesz-
tetett; melly után a' két Táblák elválván,
a' Rendekek a' hátralévő nehézségeket vették
ismét fontolás alá, a' Mánások pedig a'
Rendekeknek feljebb említett Izenetét vették-
fel tanátskozáásra, 's azt azután különös
Izenetben a' Rendekek' Táblájához vissza-
küldötték, hol az felolvastatván, Diktátú-
rára adatott, 's a' következett napi Kerü-
leti ülésben tanátskozás alá vétetett.

Császár és Király Ó. Felsege kegyel-
mesen méltóztatott Fő Tisztelendő Palugyay
és Bodofalvi Palugyay Imre Urat Gaczkai
Sz. Miklós Apáturát, a' Szepesi Cathed.
Egyház Kánonokját és Fő Esperestjét, a'
Királyi Tábla Praelátusát, etc. a' Váczi
Cathed. Egyház Cántorává és Kánonoljává
kinevezni.

Az Ország Rendeinek a' Magyar Tengeri
Rév-Partoknak, 's nevezetessen a' Fiuméi

Czúkor-Fabrikának adandó kedvezések
eránt való

Felírása.

Felséges Császár és Apostoli Király,
Legkegyelmesebb Urunk!

A' Tengeri Rév-Partnak előbbi Magyar
Igazgatása alatt az odavaló Fabrikák 1809-
dik esztendeig olly kedvezéssel bírtak,
mellynél fogva, mind a' Császári Királyi
Austriai Német Tartományokba, mind Ma-
gyar Országba, 's a' hozzá kaptoltt Ré-
szekbe részszerént szabadon, részszerént
pedig kevesebb Vám, és Harminczad mel-
lett szállíthatták tulajdon Termesztményei-
ket, és kézi Műveiket.

Ezen kedvezés által alkalmatosság nyúj-
tatván az érdeklött Fabrikáknak Műveik
eladására; mind a' szorgalom 's a' Fabri-
kák száma, mind a' pénznek forgása neve-
kedett, a' mi is az ottani Lakosoknak és
Kereskedésnek nagy gyarapodására szolgált.

Minekutánna azonban 1817-dik esz-
tendőben legfelsőbb Királyi Rendelés által
ezen kedvezés eltöröltetett, 's ennél fogva
mostanság-is, mind a' Tengeri és földi
Termések, mind ezen Magyar Tengeri Rév-
Partbéli kézi művek a' Harminczadokon
éppen úgy tekintetnek, mint a' külföldiek,
— ennél fogvást a' Magyar Országi Tar-
tományokba behozatások alkalmával is,
azon Vámfizetéssel terheltetnek, mellyel a'
külföldiek, e' miatt a' Magyar Tengeri Rév-

Partbéli Fabrikák előbbeni könnyebbítésekől, mellyek nekik az előtt gyámolul szolgáltak megfosztatván, műveik pedig csupán a honnyi használásra szorítottván, annyira megfogyatkoztak, 's számokra nézve is már nevezetessén megkevesedtek, hogy a még fennállóknak is a kereskedésnek mostani csüggedezésében, és egyéb árosokkal való Concurrentia ki nem állhatása mellett, ha csak sietőleg orvoslást nem nyerne, elkelletik enyészniük.

Midőn Felsőged ezen Tengeri-Tájékat koronáztatásbéli fogadása szerint később Magyar-Országhoz vissza kaptolván, ottan mindeneket az 1809-dik esztendei állapotba vissza helyhezetni elhatározta volna, abban meglévén győződve, hogy ezen legfelsőbb Királyi szándéka az Ország' s azon Részek lakossainak boldogságára lett legyen intézve, nem kételkedünk: hogy Felsőged, mihent az előre bocsátattakról voltaképpen tudósittatik, kegyelmessen arra fog hajlani, hogy boldog emlékezetű VI. Károly és Mária Theresia által ezen Fiumei Rév-Partnak adott kegyelmes Privilegiumok ereje feléledjen, 's egyszersmind ezen Magyar Tengeri Rév-Partnak Termesztményei, 's Mester-művei mint nemzetiek a Hárminczad útján hajdani kedvezéseikkel bírjanak.

A' fellyebb érdekelt Privilegiumoknak tartalma szerint a' külföldi Mesteremberek minden útakon a' Fiumei Rév-Partokon való megtelepedésre hódítandók volnának — ezen cél pedig legfogamatossabban eszközölthetik az által, ha azoknak Mester-Műveik illendő kedvezésekkel ápolgattanak, annál is inkább tagadhatatlan, hogy ezen Magyar Tengeri Rév-Partbéli Termesztmények és Mester-Műveik mint hazaiak a' Vám és Hárminczad útján az Országbéli termesztmények 's Mester-Művekkel legalább az egyarányos tekintet, és bánás módját megérdemlik.

Ennélfogva, azon kedvezéseken kívül,

mellyeket ezen Magyar Tengeri Rév-Part Privilegiumai tartalma szerint Felsőged Igazság szeretetétől reményl, alázatossan esedezünk Felsőged előtt, hogy az ezen Tengeri Rév-Partról behozandó portékáknak különböző belső tulajdonságokhoz képest a' harminczadra nézve azt méltóztasson kegyelmessen rendelni: hogy ezen Magyar Tengeri Rév-Partbéli termesztmények, 's azon Mester-Művek, a' mellyek honnyi szerekből készittetnek, mint tulajdonképpen Nemzetiek és Országbéliek, a' Hazai Törvények értelme szerint is külső Országi portékákkal egy sorsba nem is helyeztetvén, minden Vám fizetés nélkül szabadon hozattathassanak bé; azon Mester-Művekre pedig, mellyek részszerént honnyi, részszerént külső szerekből készittetnek, úgy azokra is, mellyek ugyan egészen külföldi szerekből állanak, hanem voltaképpen a' Magyar Országi Rév-Partokon készittetnek-el (bizonyos lévén kivált ezen utóbbiakra nézve, hogy csak a' nyers Materia hozattatott legyen külföldről, a' munkállásnak bére és a' szorgalomnak jutalma pedig ezen Rév-Parti Lakosokat illeti) nagyobb teher ne vessessen, mint a' külföldi nyers materiáért fizettetni szokott, a' Magyar Ország vagy az örökös Tartományokbéli Fabrikák számára behoztatások alkalmával, mert a' Magyar Tengeri Rév-Partbéli lakosok mint Ország lakossai, ugyan azon egy Törvény oltalma alatt élvén, a' külföldi Művész szorgalom terhesebb sorába nem helyeztethetnek. —

Midőn illetén érzéssel azon vidék szorgalmának állapotját, és sorsát bővebben fontolgatnánk, különös figyelmünket és gondoskodásunkat vonta magára a' Fiumei Czúkor Fabrikának közelítő végső veszedelme; mivel azon Társaság, melly ennek tulajdonossa, a' mint tudósittunk, a' maga végső eloszlását jövő Sz. György Hava 15-dik napjára már kihirdetni kénytelenített, minelkutatna a' nekünk tete-

telt bejelentés szerint azon Fábrika a' belsőbb Czúkor Fábrikákkal, mellyek az elkészült Czúkornak egy egy Mázsájától a' Fiumeihez képest 5 for. 30 krajtzárokkal pengő pénzben tsekélyebb Vámot fizetnek, a' köz árulást semmikép' sem áthatja meg. —

Ezen Fábrika 1750-dik esztendőől fogva e' jelenkorig a' Nemzeti szorgalmat nevezetessen lelkesítvén, és nevelvén, ezen tekinteten felül fentartását az is ajánlja, hogy az Austriai Birodalomban helyezettett minden Czúkor Fábrikák öszveséggel nem készítenek-el annyi Czúkrot, a' mennyi a' belső elemésztésre elegendő lenne; ennél fogva, ha a' Fiumei Fabrika elenyészik, nagyobb mennyiségű Czúkrot kelletik a' külföldről behozni.

Ajánlja továbbá az említett Czúkor Fabrika fentartását az is, hogy a' Társaság Tőkepenze, ámbár külföldieket illeszen, a' belső Nemzeti szorgalom élesztésére lévén fordítva, ennek gyarapodása, 's azon élelem által mellyet az azzal foglalatostkodó szinte 300 ház-népeknek nyújt, nyereségének kibotsajtását bőven helyre pótolja; továbbá ezen Társaság boldogabb állapotjában a' honnyi természetnyek kivételére is fordítván szorgalmát, ezzel a' hasznos kereskedés nevedését is elősegítette; ajánlja nem különben azon haszon, melly a' Felséges Kints-Tárba háromlik; ajánlja végezetre a' Kereskedésnek azon tekintete is, hogy a' Magyar Természtményeknek a' Tengeri Partokhoz szállításokor a' Fuvarosok vissza jövetelck, esetére is oitan találandó teher, reménysége alatt ez ideig kisebb fuvar-bérrel megelégedtek, ezen kereset módjától pedig a' Társaság eloszlásával megfosztatván, ezentúl nagyobb, és az egész fuvarbér a' külföldi Kereskedésre szánt honnyi Természtmények kiszállítására fog háromolni.

Minthogy tehát a' Fiumei Czúkor Fabrikának, 's a' tulajdonos Társaságnak sorsa leginkább az által láttatik terhelte

lenni, hogy a' kimivelt Czúkor Vámja régi állapotjában meghagyatván, a' nyers Czúkor vagy Czúkorliszt Vámja idő közben leszállítottott, 's ennél fogva ezen Társaság, ha mindjárt a' régi privilegiumbéli kedvezést vissza nyerendi-is, a' meddiglen az elkészült Czúkortól illetőleg nagyobb Vámot kénytelenítetik fizetni, a' belsőbb Fabrikákkal, egyarányos árrába, ki-nem áthatna. Ezen tekintetektől indítatván, minthogy attól-is méltán lehet tartani, hogy ezen intézetnek szerentséllen esete által, mind az Országbeli, mind a' külföldiek ezen Országban folytatandó szorgalom intézeteitől jobban jobban elidegenítettnek — Felséged előtt ezen különös Tárgyban továbbá is mély alázatossággal esedezünk, hogy minden késedelem veszedelmessé válhatván, méltóztasson ezen Fiumei Czúkor Fabrikának minél előbb olly kegyelmes kedvezéseket adni, mellyeknél fogva a' többi belső Fabrikákkal az eladásra nézve megállhasson.

Többire Császári Királyi Kegyelmeibe jobbágyi alázatossággal ajánlottak maradunk. Költt Szabad Királyi Po'sony Városában 1827-dik esztendőbeli Bőjtmás Havának 24-dik napján tartatott Országos Ülésünkben.

Császári Királyi Felségednek

legalázatosabb Káplányai, Szolgái, és örökös hűségű Jobbágyai, Magyar Országának, és hozzá kaptolt Részeknek Országosan öszvegyűlt Rendei.

Nagy Britaninia.

Végre is tsakugyan valóságosulni látjuk azt, hogy Anglia még-még nem szűnt nevelni Portugalliába küldött sergeinek számát. A' Romney nevű hadi hajó elébb a' 3-dik, 4-dik, és 63-dik Linea-Regementekből Portsmouthban 120 embereket felvévén, onnét Devonportba vette ovezését,

hogy ott is tsapatokat vegyen-fel a' 23-dik és 43-dik Regimentekből, 's mindnyájokat Portugalliába viszi. — (Alább a' Párisi Ujságokból észre lehet venni, mitsoda há-tározással gyűljenek ezen Anglus sergek Portugalliába, melly ujságok között így nyilatkoztatja-ki magát a' Quotidienne: „A' szerént, mint halljuk, a' Spanyol Király eltökéllette magában, hogy addig el nem osztatja a' Portugalliai határszélek mellett álló szemmel-tartó Spanyol ármádát, míg az Anglus ármáda el nem távozik Por-tugalliából.“)

A' Londoni Kurír így szollott Mártz. 27-dikén a' Portugalliában tanyázó Anglus ármádaról: — „

„A' fő vezértől Gen. Klintontól e' hó-nap' 9-dikén indult és ma reggel megér-kezett tiszti-tudósítások szerént a' Koim-brában tanyázó Anglus Osztály semmi lé-péseket nem tett előre az Insurgensek fe-lé, mint hibásan irattatott. Az Insurgens sergek, mellyek, mint utóbb kilátszott, nem voltak igen nagyszámmal, apró Gue-rilla tsapatokra oszolván, mindenik azon iparkodott, hogy a' szerént folytassa a' prédáló életet, mint ki-ki jobbnak fogja találni.“

Ugyan a' Kurír jelenti Mártz. 27-di-kén nagy örömmel, hogy Minister Kan-ning úrnak annyira helyre állott az egés-sége, hogy ő már részt kezdett venni az al-só háznak tanátskozásáiban.

A' Lord Liverpool állapotja az Orvosok' tudósítása szerént lassanként kön-nyebbedig. Már ki tud menni a' háló szo-bából az ebédő palotába; már beszéli is valami keveset. Mondják, hogy ki fogják vinni egyik falusi kastélyába.

A' Parlamentumban folynak a' tanáts-kozások, mellyek között most legfontosabb a' gabona-törvényt illető kérdés, melynek kimenetele még nagyon bizonytalan. — Sok-

szor előfordúl a' Catholikusok' ügye is. Szüntelen érkeznek a' Parlamentumi há-zakhoz a' kérelmek, némelylek az E man-cipatiót kérvén, mások ismét az ellen protestályn. Illyen utóbbi értelműeket ad-tak bé sok ezer neveknek aláírásával, név szerént a' Fő-Cancellarius, Gróf Winchel-sea, és Lord Réden urak. Ezen két utól-sók beszédeket is tartottak, nagyon heve-seket, a' Catholikusok ellen, az ellen kell-vén-ki felettébb mérgesen, hogy az Irlandiai Fő Prokurátor Plunkett, azon be-szédben, mellyel az alsó házban nem ré-gen a' Catholikusok' ügyének pártját fog-ta, Chimérának (képzelődésnek) merte ne-vezni azon vádot, hogy a' Catholikusok Irlandiában a' Protestánsoknak kiirtatásán mesterkednének. —

Lord Réden illy szavakra fokadott: „Mondták azt is, hogy ha a' Catholiku-soktól az E m a n c i p a t i o megtagadtatna, abból a' fogna következni, hogy Irlandiá-ban rebellió lenne: de én azt mondom, hogy, bár melly sajnállásra méltó dolog lenne is egy illy rebellió, én még is inkább kívánnám országunkat ezen veszedelemre kitétetve szemlélni, hogy sem azt meg-engedni, hogy a' Catholikusok egy Pro-tesztáns Országlásban részesüljenek.“ — Azért is keservesen kikelt Lord Réden az Országlószék ellen, hogy miért nem tette még eddig semmivé az Irlandiai E-gyesületet. — „Elközelített (úgy mond) az az idő, a' melyben kéntelen fog lenni Or-száglószékünk, hogy magát vagy egyik vagy másik részre meghatározza; az az, hogy vagy a' Protestáns Constitútiót, mellyét a' mi Öseink mind a' végig és a' végig vé-delmezték, fenntartsa, vagy pedig a' Pápa Egyházi hatalmát megerössítse.“

Azonban sok más nagy Lordok ki-kelték a' Catholikusok' ügye mellett, mint Marqui Londonderry, a' Norwichi Püspök, Gróf Darnley, Gróf Spencer, Marqui Lans-dowa, Herczeg Buckingham, Gróf Car-

narvon, Lord Clifden, 's mind ezek hasonló sok ezer neveikkel aláíratott kérelmeket adtak-bé az Emancipációra nézve.

Oldhamban a Lankashirei Grófságban népgyűlés tartatván, itt is többféle kérelmek készítették, nevezetesen a gabona-törvény ellen, 's a Parlamentumnak reformáltatására, 's több e-félékre nézve. Egy Knigh nevű fél-falábú úr is megjelent az Oráló széken, 's némelykor az által is beszédjére iparkodott vonni a halgatók' figyelmét, hogy falábalával jól megdördítette az Orálószékek' deszka pádimantumát. Sokat beszélt az ország' szánakozásra méltó állapotjáról. — „Nem olly boldog (úgy mond) ezen ország, mint látszik. Itt minden felé újabb országútkat, újabb hajózt tsatornákat építenek, 's mind ezek legnagyobb boldogságot jelentenek, holott éppen az itt dolgozó népesség legnagyobb inségeikkel küszködik. Ha makhinájinkat megtekintjük, azt gondolhatnók, hogy mind ezek népünk boldogítására szolgálnak; hogy a munkások napszámát kissébbítik; hogy két órai munkát néki egy órányivá tesznek. De nem így van a' dolog. Sőt inkább egy órányiból kettőt tsinálnak.

Sok e-féléket hordott-fel a falábú Orátoron kívül valami ifjú tag is, de a melyek leginkább tsak az Anglus népnek figyelmét érdemlik; a többek közit azt is vitatta, hogy melly minden haszon nélkülváló tanátskozó gyűlés legyen a' nép és Király között a' Parlamentumi: „En (úgy mond) már nem egyszer forgattam azon az észemet, hogy sokkal jobban folyna e-nélkül az ország' dolga. Ekkor a' nép tsak egy embernek tartozna szolgálni, most egy helyett ezer olyanoknak tartozik kedvit keresni, kik elebb a' magok jóvándolgoznak, 's még azután jut eszékbe, hogy a' nép' jóvát tekintetbe vegyék. Egy határtalan hatalmú Monárkhiában egy olly jó Király, mint millyennek Nagybritannia a'

maga mostani Királyt lenni esméri, ki, mint közönségesen tudva van, érzi a' maga alattvalóinak szenvedéseit, meg nem engedné, hogy az ő népe éhséget szenvedjen. Nem zárná-bé füleit a' nép' panaszai előtt, 's fejét se botosátaná nyugodalomra addig, míg népének könnyebb-séget nem szerezne. (Úgy van! Úgy van). Egy illy Király alatt jobb állapotja volna a' népnek, mint egy alsó ház alatt van (Úgy van! Úgy van). A' mi népünknek kötelessége, bátran elé állani és kimondani, hogy ő a' maga inségeit tovább e-képpen tűrni nem akarja, nem is elégséges elhordozására. A' mostani időnek környülállásai között minden embernek politikussá kell lenni, mint hogy az ő inségei politikai okokból vették származásokat. — (Ezen ifjú Orátornak neve Brooks.)

Utánna ismét Knigh állott-fel az Orátori székekbe 's egy Bibliát tartván kezében, így beszélt: — „

„A' jelenlévők taláni tsudálkozva szemlélik őtet illy papi fegyverrel a' nép' elejébe kiállani: hanem ő szükségesnek tartja a' nép' előtt a' Nehemiás' könyvéből egy helyet felolvasni, hol az Anglus népnek jelen lévő állapotja olly szépen leíratik, mint ha Nehemiás maga Angliában lakna. Felolvasta belőlle az ötödik Szakasznak egy darabját, hol egy szegény ember a' maga inségeit lerajzolja. Gondolni lehet, melly nagy hangerővel olvasta ő fel ezen rajzolatot, 's hogy falábalával való dobogással is melly nagyon fontosította azt. De fel is buzdította az érzékenységet! Azt is felolvasta továbbá, mitsoda eszközök által segített Nehemiás a' szegénységen? Úgy, azt mondja, hogy jószágait, mellyektől őket az Uzsorások megfosztották vala, nékiel vissza adatta, és a' Papokat megeskettette, hogy ígéreteiknek eleget fognak tenni.“

„Mutatható (így folytatja beszédét Kningh): a mi Országunk egy olly Első Ministert elé, mint Nehemiás volt? ám-bár ezen könyv, a Biblia, az, melyből Ministereink megtanulni köteleztetnének, hogyan kelljen magokat viselni? De hát mi indította Nehemiást arra, hogy a szegényeknek az ő elnyomójik ellen pártjokat fogja? az, hogy Istenfélő ember volt. Nem a következőké ebből, hogy azoka Hatalmasok, kik nem úgy viselik magokat, mint Nehemiás viselte, nem félnek az Istentől? — Úgy van, e-képpen kiáltott-fel valaki, a-ki éppen az Orálószerk mellett állott — nem Istenfélők az illy Hatalmasok! —

Egy ember felkiáltott Kninghez, hogy Amos Profétziáját is olvassa-fel, mert abban is sok szép dolgok találatnak a Szegényeknek elnyomójik ellen. Tudom én, így felelt a fa-lábú Orátor. Hanem ezen egész könyv, melyet kezemben tartok, tele van e-féle szépségekkel, de én ezeket most mind fel nem olvashatom.“ — Végetre őt személyekből álló Biztosságot nevezett-ki a Gyűlés, hogy készítsen kérelmet az elől felhozott tárgyakra nézve a Parlamentumhoz.

Spanyol Ország.

A Csillag illy kivonásokat adott-ki Mártz. 31-dikén Spanyol országra nézve a Párisi Ujságokból, illy Fekrás alatt: „Kivonások a ma reggel Párisban ki jött Ujságokból:

A Journal-des-debatsból: „Uzos úr, a ki Cordova úr helyébe, Párisba Spanyol Követségi Ágensé neveztetett, politikai mérséklettségére nézve igen esmeretes ember.

A Frantzia Kurirból: „Uzos úr, kit a Spanyol Udvar Párisba rendelt, az Apostoli Juntának egy kiválosztott embere, és Calomarde úrnak kebele barátja.

A Constitúzioneiből: „A Spanyol Országloszerk Uzos urat rendelte Párisba, ki, a maga gondolkodásaira nézve nem hajlandó az Apostoli Juntához. A Villa-Hermosa úr visszahívattatására nézve több félék a vélekedések. Némellyek azt mondják, hogy ő túl lépett az elejibe adattatva volt utasításokon; mások, hogy az ő visszahívattatásának semmi köze nints a Politikához.

A kereskedők Journáljából: „Lambur, a Madridban lévő Anglus Követ, azt kívánja a Spanyol Országloszerktől, hogy a Portugalliai határszélek mellett álló, szemmel-tartó armádát oszlassa-el; hogy az okozott háborunak költségét fizesse-meg; és hogy Cuba szigetét, mint Zállogot, Angliának adja által.“

A Quotidiennéből: „A Spanyol Király, mint halljuk, meghatározva úgy nyilatkoztatta-ki magát, hogy el nem oszlatja a Portugalliai határok mellé rendelt Spanyol sergeket addig, míg az Anglusok Portugalliából el nem távoznak.“

A Journal-des-debatsból: „Cordova úr, kinek Spanyol Követségi Ágensé kellett volna Párisba rendeltetni, a-nélkül, hogy maga kéredzett volna, engedelmet nyert, hogy útozni mehessen.“

A Quotidiennéből: „Mint hogy Frantzia ország nem tart többé Nagykövetet Madridban, hanem csak, Követségi Ágenst, erre nézve Spanyol ország se akar többé Nagykövetet tartani Párisba. Ez az oka, hogy a maga eddig ott volt Nagykövetjét Herczeg Villa-Hermosát vissza hívta onnét. Cordova urat pedig azért nem hagyta-meg ott, mint Követségi Ágenst, hogy ez már régen kereste az engedelmet, hogy útozni mehessen.“ — „Mind ezek az ujságok illy sok féle képpen írnak azon egy dologról, s csak azon egy reggel (így szoll a Csillag) de e mind semmi,

mint hogy, mint Constant Beniamin ír mondja, mind az Igasság' Organumai!"

A' Portugalliai három Insurgenseknek neveik, kik a' Frantzia határok felé, kíséret alatt, útban vagnak, Generális Telles Jordao, Montalegre, és Chavesz. A' két elsők már megérkeztek Burgósba: hanem Márqui Chavesz megbetegedvén, megnyerte, hogy Burgós mellett egy városban maradjon.

Portugallia.

A' Lisbonai újság illy Czikkelyt közöl az Insurgenek legutolsó mozdulásaikról a' maga Mártz. 17-dikén kiadott levelében: —

„Gróf Villa-Flor jelenti Arguzelából e' hónap' 8-dikán, hogy az Insurgensek addig volt tanyájokat 7-dikben elhagyván, Alcanizáson által Spanyol országba mentek, ő (Villa-Flor) pedig magát Gen. Mellóval Pinelóban össze tsatolta, hova Melló az Insurgenseket kergetve, elnyomult vala. Azután Villa-Flor Braganza, Melló pedig Outeira felé vettek útjokat, azt akarván szemlélni, hogy már most merre felé fogják az Insurgensek, további útjokat intézni. Az utolsó azt írja, hogy 245 Insurgensek magokat neki által adták, és ő ezeket fogságra tétette. Az Insurgensek armádájának dereka Outeirán, Braganzán és Vimiosán intézte elmenetelét, minekutánna e' hónap' 2-dikán éjjel a' Chavesz és Jordao' Osztályaik magokat össze tsatolták. Gróf Villa-Flor úgy tudósított vala, hogy a' Spanyol sergek a' határ szélén elveszik az Insurgensektől a' fegyvert, olly feltétel alatt, hogy azt ismétviszsa fogják nekik adni, mikor Portugalliába ismét vissza fognak menni. Hanem egy rész már még

a' Portugallus földön letette volt fegyverét. Már most hát semmi Insurgens sergek nem állanak előttünk. Mostanában pedig azon kell iparkodnunk, hogy ezen tartományt, Tra-los-Montest, a' Guerilla-tsoportoktól megtisztithassuk, a' mellyek még itt haramiáskodnak, név szerént a' híres Kaschapus és Oberstlieutenant Valpassó Báudájiktól.“

Orosz Birodalom.

A' Petersburgi Hadi Ujság szerént az Orosz birodalomnak kiterjedése és népessége a' világnak három részeiben s minden hozzá tsatoltatott tartományokkal egyetemben, Európában, Ásiában és Amérikában, 575,174 négyszegű mértföldre telik, a' melly véghetetlen kiterjedésű földön mind együtt 59 millió 554,000 emberek laknak, melly szerént általán vétetve minden négyszegű mértföldre esnek 158 lelkek. Esztendőnként való jövedelme 150 millió Rubelekre; fennálló serge, a' regulárisokat együtt véve, 1 millió 59,180 emberekre telik.

A' világ' fenn-nevezett három részeit pedig különkülön vévén, következő mérseklet szerént taláthatnak rajtok a' mértfödek és lakosok száma: — Az Europai Orosz birodalom 72,861 négyszegű mértföldet foglal-el, és 44 millió 118,600 embereket táplál, melly szerént általán minden mértföldre 605 ember esik. Lengyel országnak különösen 2,295 négyszegű mértföld kiterjedése van, s lakosainak száma 3 millióra 702,500-ra telik; a' hol tehát minden mértföldre különkülön 1615 emberek esnek; Jövedelme 8 millió 355,559 Rubel. — Az Ásiai Orosz birodalomnak kiterjedése 276,020 négyszegű mértföld, a' melly véghetetlen kiterjedésű földön tsak 4 millió 663,100 és általán minden mért-

földön tsak 42 emberek élnek. — Észak-Amerikának Orosz részét a' mi illeti, ez, 24,000 négyszögü mértföldet foglal, és 50,000, következésképpen minden mértföld 2 embereket táplál.

Francia Ország.

A' Páirkamara ditséretes gondossággal fontólgatja a' nyomtatási szabadságnak szorosabb határok közé lejendő vettetését illető jóvallatot, a' melly hosszszas vetekeések után a' Követek'kamarájában meghatározatott az ettől rajta tétetett sok változásokkal, s' elébb a' Királyhoz vissza küldetett, s' a' Királytól azután a' Pairek' kamarájához küldetett. — Ezen tárgy most a' Pairektől o'végre kinevezetett Biztosság előtt áll, a' melly Biztosság Márcz. 28-dikán a' Párisi könyvnyomtatóknak s' 29-dikén az Ujság-Redaktoroknak és Tulajdonosoknak egyegy kiküldöttségeiket is maga elejibe botsátotta és meghalgatta az eránt, hogy mitsoda ellenetéseik volnának az említett törvényjóvallat ellen.

Marschall Caulaincourt, meghalálózása előtt kevésel készített Testamentában, illy nyilatkoztatást hagyott hátra, a' Csillag szerint, a' Királyi Hercege Enghien' szomorú történetére nézve: — „

„Mikor már a' halállal szemközt állunk, nem szoktunk hazudni; én utolsó szempillantataimban teszem ezen nyilatkoztatást, hogy a' K. Hercege elfogattatásában semmi részt nem vettem.“ — A' Párisi Érsekkel is beszélt Caulaincourt halála előtt ezen tárgyrol, azt mondván, hogy ő, a' K. Hercegnak valamint elfogattatásában úgy megölettetésében is tellyesen

ártatlan. Ő már még 1804-ben kinyilatkoztatotta nyomtatott írásban azt, hogy az ő Straszburgba lett küldtetése, nem Enghien Herceget, hanem tsak azon Drake nevű Anglus Ágenst illette, ki abban az időben a' Rénus jobb partján Straszburgtól nem messze tartózkodott: a' Királyi Hercege Enghient illető parantsolat pedig Generális Ordeerre volt bizattatva.

B é c s.

A' Neumarktlí nagy Lotteriának sorsvonás által való kijádzása e' hónap 4-dikén véghez menvén következő számok-ra estek a' főbb nyerések:

55,558 szám nyerte a' Neumarktlí uradalmat —

40,925 szám nyerte a' Vashámort.

79,761 szám nyert 20,000 V. Cz forintot.

51,481 szám nyert 10,000 V. Cz. for.

A' kék, szabad, jutalom sors-czédulák közöttül. —

149,708 szám nyert 1200 — „

15,112 — — 400 — „

2,758. — — 150 — „

159 255 — — 75 — „

25,048 — — 75 aranyot.

A' pénz-folyamat Aprilis' 9-dikén; közép ár:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 89 7/8

Az 1820-béli sorsosok, 157

Az 1821-béli hasonlók, 121 1/8

Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 45 1/4 forint. keltek, mind C. ben.

A' Bankó Aktziák keltek 1073 forinton.

Conv. Pénzben.